

НАПРЯМИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Розвиток банківської системи не може відбуватися хаотично, тому процес управління має поєднувати процедури прогнозування, передбачення, регулювання, тобто на основі формування та реалізації стратегії розвитку як системного процесу цілей та способів їх досягнення для забезпечення конкурентних переваг. За умови посилення конкурентної боротьби на вітчизняному та світовому ринках за фінансові ресурси оціночними характеристиками фінансового розвитку можуть бути відносні коефіцієнти прибутковості активів і капіталу, абсолютні значення прибутку банків з врахуванням інфляційних чинників, зміни в напрямках та пріоритетах діяльності банківських структур (кредитуванні, інвестуванні і т.п.).

Визначення пріоритетів розвитку вітчизняної банківської системи повинні враховуватися процеси інтеграції у банківському секторі, що характеризуються поступовою ліквідацією бар'єрів доступу іноземних банківських установ на національні фінансові ринки, лібералізацію умов руху капіталу; конвергенцію діяльності через створення транснаціональних банків; впровадження інформаційних технологій.

Термін “реструктуризація” (від англ. restructuring) – означає „зміну, перебудову структури чого-небудь, перехід структури з одного стану в інший” [2, с. 120].

Ж. Крисько пропонує розкрити суть реструктуризації наступним чином: “реструктуризація – це зміна структури економічного суб'єкта (активів, власності, фінансів, управління) незалежно від його стану під впливом чинників зовнішнього та внутрішнього середовища для підвищення конкурентоспроможності з подальшим зростанням вартості бізнесу” [4].

Багато авторів розглядають реструктуризацію в широкому розумінні, об'єднуючи в цьому понятті економічну лібералізацію, реформу підприємств і стабілізацію економіки, тобто розуміючи весь трансформаційний процес узагалі. А у вузькому розумінні реструктуризація – це “процес, який дає змогу підприємству успішно функціонувати в умовах ринкової економіки” і передбачає “перебудову всіх його фондів з метою підвищення ефективності” [1, с. 56].

Визначення реструктуризації банківської системи знаходимо у А. Грязнової, яка під цим поняттям розуміє “зміну структури банківського сектора, відновлення умов і функцій, необхідних для забезпечення ефективного банківського обслуговування потреб економіки” [6, с. 99].

М. Бунге стверджував, що реструктуризація банківської системи – це комплекс заходів, який передбачає покращання фінансової стійкості банківської системи, підвищення ліквідності і платоспроможності з врахуванням соціально-економічних завдань, змін у національній макросистемі

та на світовому фінансовому ринку шляхом створення нових банків (спеціалізованих, універсальних), реорганізації діючих (злиття, приєднання, поділу, виділення), зміни юридичного статусу банківських установ або їх закриття [2, с. 132].

Для ефективного проведення реструктуризації необхідне розроблення її комплексної програми. У концепції повинні бути позначені, розкриті і доведені до конкретної програми дій цільові установки зміни комерційних банків. Вона передбачає систематизацію орієнтирів і методів реструктуризації безпосередньо комерційних банків як первинного інституту банківської системи. Основою розробки концепції слугує стратегічний підхід до банківської реструктуризації. Стратегічні зміни повинні спонукати до еволюції комерційного банку, його руху вперед [5, с. 78].

Основними напрямками реструктуризації банківської системи слід виділити наступні: проведення незалежної монетарної політики, що ґрунтується на середньостроковий прогноз інфляції; забезпечення прозорості та підзвітності діяльності Національного банку України відповідно до стандартів прозорості центральних банків країн світу; удосконалення законодавчої і нормативно-правової бази банківської системи; стимулювання застосування новітніх технологій у банківській системі; впровадження механізму гарантування Національним банком України міжбанківських кредитів та виплат компенсацій у разі банкрутства банків-позичальників.

Таким чином, ефективне використання окреслених заходів реструктуризації допоможе в подальшому подолати фінансові кризи, сприятиме відновленню фінансової стійкості банківської системи та розвитку її конкурентоспроможності.

Література:

1. Акімова І. М. Реструктуризация предприятия в промышленности Украины: направление и методы / І. М. Акімова. – Х. : Бизнес-Информ, 1999. – 284 с.
2. Башлай С. В. Злиття та приєднання в банківському секторі / С. В. Башлай, О. В. Мірошніченко // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 1 (67). – С. 131–137.
3. Загнітко А. П. Великий сучасний англо-український українсько-англійський словник / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. – Донецьк : ТОВ ВКФ “БАО”, 2008. – 1008 с.
4. Крисько Ж. Л. Сутність та види реструктуризації підприємств [Електронний ресурс] / Ж. Крисько // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2009. – № 28.2. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbu.gov.ua/portal/13.htm>.
5. Невмержицька О. В. Обґрунтування системної реструктуризації комерційних банків України / О. В. Невмержицька // Вісник Української академії банківської справи НБУ : наук.-практ. журнал. – Суми, 2009. – № 1 (26) – С. 77–80.
6. Реструктурирование кредитных организаций в зарубежных странах : [учебник] / под ред. А. Г. Грязновой, М. А. Федотовой, В. М. Новикова. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 416 с.